

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 485/2017-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. júla 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészároša predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpeného advokátkou Mgr. Petrou Hrubovou, Mierové námestie 93, Ilava, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 47 ods. 2 a 3 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 a 2 a čl. 37 ods. 2 a 3 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 11 S 54/2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. decembra 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy

a podľa čl. 36 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a podľa čl. 37 ods. 2 listiny, základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a podľa čl. 37 ods. 3 listiny a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva byť zastúpený podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru postupom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 S 54/2016 (ďalej len „napadnuté konanie krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že 22. októbra 2015 bol v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby [REDAKOVANÉ] (ďalej len „ústav“) spísaný záznam o sťažovateľovom „*údajnom disciplinárnom previnení, kedy som sa mal dňa 09. 10. 2015 o cca 14.30 hod. v priestoroch sektora [REDAKOVANÉ] cela č. [REDAKOVANÉ] dorozumievať s inými osobami vykrikovaním a vyhrážať sa inému odsúdenému ujmou na zdraví*“. Na základe tohto záznamu bol sťažovateľ rozhodnutím o uložení disciplinárneho trestu sp. zn. 314742-1/2015-DT z 3. novembra 2015 (ďalej len „rozhodnutie z 3. novembra 2015“) uznaný za vinného zo spáchania disciplinárneho previnenia podľa § 39 písm. a) a c) zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 475/2005 Z. z.“) a bol mu uložený disciplinárny trest – pokarhanie.

Proti rozhodnutiu z 3. novembra 2015 podal sťažovateľ odvolanie. Rozhodnutím odvolacieho orgánu z 11. novembra 2015 bolo odvolanie sťažovateľa zamietnuté a rozhodnutie z 3. novembra 2015 bolo potvrdené.

Sťažovateľ sa následne podnetom z 26. novembra 2015 domáhal u dozorujúcej prokurátorky Krajskej prokuratúry v Trenčíne (ďalej len „krajská prokuratúra“) preskúmania dodržiavania zákonnosti ústavu v jeho disciplinárnom konaní sp. zn. 314742-1/2015-DT, ako aj v postupe ústavu, ktorý predchádzal tomuto disciplinárnemu konaniu, a okrem iného poukázal aj na to, že „*mne ani mojej právnej zástupkyni doposiaľ predmetné rozhodnutia neboli riadne doručené, a že mne neboli doručené originály týchto rozhodnutí, ale len ich kópie*“. Dozorujúca prokurátorka však podnet sťažovateľa odložila prípisom

z 18. januára 2016, doručeným sťažovateľovi 21. januára 2016, pretože pochybenia nezistila.

Sťažovateľ preto podal 19. februára 2016 krajskému súdu žalobu o ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy. Krajský súd však uznesením č. k. 11 S 54/2016-61 z 5. októbra 2016 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) napadnuté konanie zastavil, vec postúpil krajskej prokuratúre a žiadnemu účastníkovi konania nepriznal náhradu trov konania. Uznesenie krajského súdu bolo sťažovateľovej právnej zástupkyňi doručené 17. októbra 2016.

Sťažovateľ uvádza, že v predmetnej žalobe *„riadne poukázal na to, že doposiaľ mi rozhodnutia disciplinárneho konania zo dňa 03. 11. 2015 a 11. 11. 2015 neboli riadne doručené. V oboch prípadoch mi boli odovzdané iba kópie týchto rozhodnutí, pričom dodnes nedisponujem originálmi. V druhostupňovom – odvolacom konaní som bol riadne zastúpený právnu zástupkyňou, ktorej dodnes taktiež nebolo riadne doručené rozhodnutie o odvolaní, pričom do konania bolo doručené plnomocenstvo a v samotnom rozhodnutí zo dňa 11. 11. 2015 sa konštatuje, že som bol v tomto konaní právne zastúpený. K samotnému spôsobu doručovania uvádzam, že som požiadal, aby mi do vlastných rúk boli doručené písomné vyhotovenia týchto rozhodnutí. Vzápätí mi boli odovzdané iba kópie a nie originály, tak ako sa to analogicky pri každom správnom konaní, trestného konania resp. inom type disciplinárneho konania vyžaduje, na to aby boli splnené účinky riadneho doručenia a s tým spojené ďalšie právne inštitúty na to nadväzujúce ako je napr. plynutie odvolacej lehoty, právoplatnosť, vykonateľnosť a pod. Zároveň poukazujem, že akákoľvek úradná pošta adresovaná z ÚVTOS a ÚVV [REDAKOVANÉ] odsúdenému, resp. obvinenému sa doručuje oficiálne cez evidenčnú kartu doručenej korešpondencie, pričom v tomto prípade sa tak nestalo a doposiaľ v mojej evidenčnej karte korešpondencie nie je uvedený dátum doručenia týchto úradných zásielok do vlastných rúk. Pred podaním žaloby som sa obrátil na dozorujúcu prokurátorku tak ako uvádzam vyššie, táto môj podnet vyhodnotila ako neopodstatnený.“*

Sťažovateľ namieta, že krajský súd napadnuté konanie vo veci zastavil a vec postúpil, a to i napriek tomu, že začal vo veci konať, keďže protistranu v tomto sporovom konaní vyzval na vyjadrenie a predloženie administratívneho spisu, ku ktorému sa následne sťažovateľ vyjadril, a zároveň predložil prostredníctvom ustanovenej advokátky aj ďalšie svoje vyjadrenia, označil dôkazné prostriedky a uviedol aj viacero vnútroštátnych a medzinárodných rozhodnutí, ktoré potvrdzujú, že ústav porušil v disciplinárnom konaní sťažovateľove základné práva a slobody. Krajský súd uvedeným spôsobom postupoval aj napriek tomu, že pred podaním žaloby sťažovateľ podal podnet dozorujúcej prokurátorke, o čom krajský súd mal vedomosť. Zároveň krajský súd v uznesení mal uviesť, že proti rozhodnutiu nie je prípustná kasačná sťažnosť ani iný opravný prostriedok.

Sťažovateľ zastáva názor, že krajský súd svojím postupom v napadnutom konaní, ako aj uznesením porušil jeho označené práva.

Podľa názoru sťažovateľa ak krajský súd chcel konanie vo veci zastaviť, nemal vôbec vyzývať protistranu na vyjadrenie a predloženie administratívneho spisu. Tým, že vyzval ústav na vyjadrenie a predloženie administratívneho spisu, „*de facto aj de iure vo veci začal konať*“. Sťažovateľ zároveň poukazuje na skutočnosť, že krajský súd mu doručil iba vyjadrenie ústavu z 5. apríla 2016 a ostatné vyjadrenia jemu ani ustanovenej advokátke nedoručil. Uvádza, že „*v samotnom vyjadrení zo dňa 05. 04. 2016 ÚVTOS a ÚVV [REDAKOVANÉ] poukazuje len na jedno Uznesenie NS SR č. k. 6 Sžo/53/2011 z 20. 03. 2012, pričom mám zato, že tento názor bol prekonaný Uznesením NS SR č. k. 2 Sžo/22/2014 zo dňa 26. 08. 2015 a najmä Rozhodnutím ESLP: Ezech a Connors proti Spojenému kráľovstvu, na ktoré som v konaní poukázal a ich prepis som do konania predložil. V konaní som okrem toho, že mi sporné rozhodnutia v disciplinárnom konaní neboli doručené v originály a v disciplinárnom konaní bola odignorovaná moja advokátka, ktorej plná moc bola riadne v disciplinárnom konaní predložená, poukázal aj na to, že s administratívnym spisom, ÚVTOS a ÚVV úmyselne manipuloval, o čom svedčí nesprávna žurnalizácia spisu, tak ako to uvádzam vo svojom vyjadrení zo dňa 02. 09. 2016.*“. Zastáva tiež názor, že jeho právo na spravodlivé súdne konanie bolo porušené aj tým, že krajský súd „*v totožnej resp. obdobnej veci pod č. k. 11 S/123/2016 a č. k. 11 S/147/2016, rozhodol podstatne skôr*

ako v mojom prípade, a to i napriek tomu, že ja som svoju žalobu podal o niekoľko mesiacov skôr. O uvedenom svedčia anonymizované rozhodnutia Krajského súdu Trenčín č. k. 11 S/123/2016 a 11 S/147/2016, ktoré v prílohe predkladám ako dôkaz.“. Podľa názoru sťažovateľa bola jeho žaloba procesne prípustná a krajský súd mal o nej meritórne rozhodnúť. Namietajú tiež, že uznesenie krajského súdu nie je ani riadne odôvodnené, pretože krajský súd sa vôbec nevysporiadal s jeho právnou argumentáciou a účelovo a predčasne bez právneho dôvodu konanie zastavil. Krajský súd nezaujal tiež žiadne stanovisko k predloženému rozhodnutiu Ezech a Connors proti Spojenému kráľovstvu, ktoré „vydal Európsky súd pre ľudské práva na základe sťažnosti väzňov, ktorým bolo v disciplinárnom konaní odňaté právo na právne zastúpenie advokátom vo viacerých prípadoch“.

Sťažovateľ nesúhlasí s postúpením veci krajskej prokuratúre. Tento postup krajského súdu je podľa neho bez právneho základu, pretože *„pred podaním samotnej žaloby som sa s podnetom na Krajskú prokuratúru Trenčín obrátil, a to z toho dôvodu, aby som splnil všetky podmienky pre podanie žaloby v zmysle § 250v O. s. p., keďže uvedené ustanovenie zákona vyžaduje na podanie žaloby vyčerpanie prostriedkov nápravy podľa osobitného predpisu“.*

Sťažovateľ tiež nesúhlasí s názorom krajského súdu, že zákon č. 475/2005 Z. z. je predpis trestného práva. Sťažovateľ tento jeho právny názor považuje za právne nesprávny, arbitrárny a právne neudržateľný. Obdobne sťažovateľ nesúhlasí ani s názorom krajského súdu, že *„Zbor väzenskej a justičnej stráže nie je orgánom verejnej správy, pretože nerozhoduje v oblasti verejnej správy, ale zabezpečuje výkon trestu uloženého v trestnom konaní“.* Podľa názoru sťažovateľa zo žiadneho ustanovenia zákona č. 475/2005 Z. z. nevyplýva, že by bol predpisom trestného práva či dokonca vykonávacím predpisom k Trestnému poriadku, a v nadväznosti na to poukazuje na judikatúru ústavného súdu (napr. II. ÚS 225/09, III. ÚS 5/2012). Sťažovateľ zastáva názor, že *„zákon č. 475/2005 Z. z. nie je predpisom trestného práva, ale práva administratívneho. Rozhodnutie nie je vykonávacím predpisom k Trestnému poriadku, čo by v ňom muselo byť aj výslovne uvedené. Domnievam sa, že správa väznenstva, vrátane konania o uložení disciplinárneho trestu na základe administratívnoprávnych noriem, ktorými sú ustanovenia zákona o výkone*

trestu odňatia slobody upravujúce konanie o disciplinárnych previneniach, je nesporne výkonom verejnej správy. Pri ukladaní disciplinárnych trestov za disciplinárne previnenia odsúdených vo výkone trestu príslušníci Zboru väzenskej a justičnej stráže nerozhodujú v postavení orgánov činných v trestnom konaní, ale v postavení správneho orgánu. Ústav sa snaží navodiť dojem, že odsúdený má právo na právnu pomoc len v trestnom konaní, čo je však podľa môjho presvedčenia právne neakceptovateľné tvrdenie, ktoré popiera základné princípy právneho štátu...“.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd jeho sťažnosť prijal na ďalšie konanie a následne vydal tento nálež:

„1. Krajský súd Trenčín, Námestie sv. Anny 28, 911 50 Trenčín, v súdnom konaní sp. zn.: 11 S/54/2016 porušil základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. [REDAKOVANÉ], na súdnu a inú právnu ochranu podľa Článku 46 ods. (1) a Článku 36 ods. (1) Listiny základných práv a slobôd, Článku 46 ods. (2) Ústavy Slovenskej republiky a Článku 36 ods. (2) Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivý proces podľa Článku 6 ods. (1) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s Článkom 1 ods. (1) Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na právnu pomoc podľa Článku 47 ods. (2) Ústavy Slovenskej republiky a Článku 37 ods. (1) [správne má byť „Článku 37 ods. (2)“, pozn.] Listiny základných práv a slobôd, práva byť právne zastúpený podľa Článku 6 ods. (3) písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa Článku 47 ods. (3) Ústavy Slovenskej republiky a Článku 37 ods. (3) Listiny základných práv a slobôd.

2. Uznesenie Krajského súdu Trenčín zo dňa 05. 10. 2016, sp. zn.: 11 S/54/2016-61, doručené dňa 17. 10. 2016, sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu Trenčín na ďalšie konanie.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva Ústavný súd SR primerané finančné zadošťačenie vo výške 12.000,00 EUR (slovom: dvanásťtisíc eur), ktoré je Krajský súd Trenčín... povinný vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. [REDAKOVANÉ] priznáva Ústavný súd SR právo na náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia vo výške 303,16 EUR (slovom: tristotri euro

a šesťnásť centov), ktoré je Krajský súd Trenčín povinný uhradiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet právnej zástupkyne sťažovateľa Mgr. Petry Hrubovej, advokátky...“

Sťažovateľ výšku primeraného finančného zadostučinenia odôvodňuje tým, že mu bola spôsobená „najmä nemajetková ujma, a to tým, že pociťujem, poníženie, duševné a citové utrpenie, stres a obavy, nakoľko som procesným postupom Krajského súdu Trenčín nemohol brániť svoje základné práva a slobody porušené opakovane v disciplinárnom konaní odsúdeného vo výkone trestu. Postup porušovateľa považujem za svojvoľný a nezákonný. Výšku finančného zadostučinenia som stanovil na podklade výšky odškodného, ktoré v rovnakých alebo obdobných veciach priznáva ESLP.“

Zároveň sťažovateľ žiada, aby ústavný súd jeho sťažnosť prerokoval prednostne, pretože ide o naliehavú vec. Naliehavosť veci vidí sťažovateľ v tom, že „porušenie mojich vyššie špecifikovaných základných práv priamo súvisia s mojou dôstojnosťou a zároveň, že nezákonný postup porušovateľa má priamy dopad na to, že sa na mňa vo výkone trestu hľadí ako na disciplinárne potrestaného a tým sú mi ukladané obmedzenia s tým súvisiace, ktoré je možné odstrániť tým, že by som preukázal nezákonne potrestanie“.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 a 2 listiny, základného práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a podľa čl. 37 ods. 2 listiny, základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a podľa čl. 37 ods. 3 listiny, práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva byť zastúpený podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní, v ktorom krajský súd konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy – ústavu zastavil a vec postúpil na konanie krajskej prokuratúre.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne...

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy, resp. čl. 36 ods. 2 listiny kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd...

Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy, resp. čl. 37 ods. 2 listiny každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania...

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, resp. čl. 37 ods. 3 listiny všetci účastníci sú si v konaní... rovní.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený...

Podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu má tieto minimálne práva: obhajovať sa osobne alebo pomocou obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú...

Vo vzťahu k základného právu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj k čl. 36 ods. 1 listiny) a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd uvádza, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj čl. 36 ods. 1 listiny) a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť, a preto prípadné porušenie týchto práv je potrebné posudzovať spoločne (II. ÚS 71/97, III. ÚS 470/2010, IV. ÚS 438/2010, IV. ÚS 195/07).

1. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní

Sťažovateľ porušenie označených práv odôvodňuje predovšetkým tým, že:

- krajský súd postupoval v napadnutom konaní nesprávnym procesným postupom, keď konanie o jeho žalobe zastavil a vec postúpil krajskej prokuratúre (navyše za tej

situácie, že najskôr začal vo veci konať a až následne konštatoval nedostatok podmienok konania, zároveň krajský súd nemal vec postupovať krajskej prokuratúre, pretože krajská prokuratúra sa predmetnou vecou už zaoberala);

- uznesenie krajského súdu nie je riadne odôvodnené, krajský súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s jeho argumentáciou a zároveň nezaujal ani žiadne stanovisko k predloženému rozhodnutiu Ezech a Connors proti Spojenému kráľovstvu;

- krajský súd o jeho žalobe rozhodol neskôr, ako to bolo v iných prípadoch (v sťažnosti uvádza aj príklady, pozn.), napriek tomu, že jeho žaloba napadla krajskému súdu podstatne skôr ako tie, o ktorých rozhodoval skôr.

Sťažovateľ zároveň vyjadril svoj nesúhlas s vysloveným právnym názorom krajského súdu vo vzťahu k zákonu č. 475/2005 Z. z., ako aj s tým, ako krajský súd interpretoval pojem „orgán verejnej správy“.

Ústavný súd vo svojej judikatúre už viackrát zdôraznil, že vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, IV. ÚS 339/2013). Ústavný súd je oprávnený preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a aplikácii právnych predpisov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležité zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010).

Ústavný súd pri uplatňovaní právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02,

I. ÚS 13/01, II. ÚS 193/2010). Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom by bolo možné zase uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení tohto právneho predpisu, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03, IV. ÚS 792/2013).

Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania. Zmyslom tohto základného práva je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúca povinnosť súdu konať vo veci. K jeho porušeniu by mohlo dôjsť v tom prípade, ak by bola komukoľvek odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, teda pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (IV. ÚS 103/2014).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 listiny (a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá tvorí súčasť právneho poriadku Slovenskej republiky alebo tvorí súčasť takých medzinárodných zmlúv, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, t. j. k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne konformným spôsobom interpretovaná platná a účinná právna norma (m. m. II. ÚS 249/04, IV. ÚS 23/05, I. ÚS 236/06, III. ÚS 363/06).

Ústavný súd poukazuje na to, že sťažovateľ v petite sťažnosti napáda len postup krajského súdu v napadnutom konaní, z povahy veci však vyplýva, že postup krajského súdu vyústil do vydania rozhodnutia, konkrétne uznesenia krajského súdu č. k. 11 S 54/2016-61 z 5. októbra 2016, a preto ústavný súd v medziach vymedzených sťažnosťou sťažovateľa vychádzal pri svojom prieskume napadnutého konania najmä z obsahu tohto uznesenia.

Krajský súd zastavil konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy a zároveň rozhodol, že po právoplatnosti bude vec postúpená krajskej prokuratúre. V odôvodnení uznesenia krajský súd najskôr popísal skutkové okolnosti posudzovanej veci a následne po poukázaní na § 6 ods. 1, § 18 ods. 1, § 97, § 252 ods. 1 a § 491 ods. 1 a 2 Správneho súdneho poriadku, § 1 ods. 1, § 6 ods. 1, § 52 ods. 1, 2 a 3 písm. a), § 96 zákona č. 475/2005 Z. z., ako aj na § 4 ods. 1 písm. b), § 18 ods. 1 písm. a) a ods. 3 a 6, § 47 ods. 1 a 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 153/2001 Z. z.) a ich odcitovaní k veci uviedol: *«Účelom konania o ochrane pred iným zásahom orgánu verejnej správy je poskytnutie súdnej ochrany fyzickej alebo právnickej osobe, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch iným zásahom orgánu verejnej správy priamo zameraným alebo vykonaným proti nej, prípadne priamo dotknutá jeho následkami. Súdne konanie sa stáva zárukou, že súd vyslovením povinnosti žalovanému nepokračovať v porušovaní práva žalobcu a v príkaze, ak je to možné, obnoviť stav pred zásahom, vytvorí reálny predpoklad na eliminovanie nezákonného stavu, ktorý vznikol protiprávnym konaním, prípadne aj nekonaním orgánu verejnej správy...»*

Z obsahu podania žalobcu vyplýva, že žalobca sa v danej veci domáha ochrany pred zásahom žalovaného, ktorý mal spočívať v porušení práva žalobcu spravodlivý proces a na právnu pomoc v disciplinárnom konaní prebiehajúcim voči žalobcovi ako odsúdenému, v dôsledku čoho došlo k zásahu do procesných práv žalobcu počas výkonu trestu odňatia slobody. Za rozhodujúcu krajský súd považuje okolnosť, že jednotliví príslušníci ÚVTOS [REDAKOVANÉ] (t. j. žalovaného) postupovali v danej veci podľa zákona č. 475/2005 Z. z., ktorý je jedným z prameňov trestného práva procesného, keďže vykonávacie konanie je posledným štádiom trestného konania, ktoré je rámcovo upravené

v štvrtej časti Trestného poriadku a zákon č. 475/2005 Z. z. je osobitným vykonávacím predpisom k Trestnému poriadku.

Dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave na výkon trestu odňatia slobody vykonáva prokurátor (§ 96 zákona č. 475/2005 Z. z., § 4 ods. 1 písm. b/ zákona č. 153/2001 Z. z.). Prokurátor dozerá na to, aby sa vo výkone trestu odňatia slobody dodržiavali zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy.

Nástroje, ktorými prokurátor disponuje pri výkone dozoru, sú stanovené v § 18 ods. 3 zákona č. 153/2001 Z. z. a patrí medzi ne jednak povinnosť vykonávať v zariadeniach, kde sa vykonáva trest odňatia slobody, previerky zachovania zákonnosti, ako aj povinnosť písomným príkazom zrušiť alebo pozastaviť vykonávanie rozhodnutia, príkazu alebo opatrenia orgánov zboru alebo ich nadriadeného orgánu, ak sú v rozpore so zákonom alebo s iným všeobecne záväzným právnym predpisom. V zmysle príkazu generálneho prokurátora Slovenskej republiky z 12. mája 2010 o postupe prokurátora pri výkone dozoru prokurátora nad zachovávaním zákonnosti v miestach výkonu trestu odňatia slobody prokurátor pri plnení úloh a vykonávaní dozoru taktiež dozerá na to, aby sa uplatňovali a dodržiavali predpisy o ukladaní a výkone disciplinárnych trestov a odmien odsúdeným. Prokurátor preveruje sťažnosti odsúdených na postup príslušníkov zboru pri výkone trestu odňatia slobody.

Pri skúmaní podmienok konania krajský súd zistil neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, a to nedostatok právomoci v zmysle § 18 ods. 1 S. s. p. Žalobca namietal konanie príslušníkov žalovaného, ktorí postupovali podľa zákona č. 475/2005 Z. z., pričom tento predpis trestného práva stanovuje vlastný spôsob dozoru a kontroly výkonu trestu.

Zbor väzenskej a justičnej stráže je ozbrojený bezpečnostný zbor, ktorý plní úlohy aj na úseku výkonu väzby, výkonu trestu odňatia slobody a v rámci svojej pôsobnosti zabezpečuje výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody. Pri zabezpečovaní výkonu trestu odňatia slobody zbor nie je orgánom verejnej správy (orgánom verejnej moci), pretože nerozhoduje v oblasti verejnej správy, ale zabezpečuje výkon trestu uloženého v trestnom konaní, a preto nemožno pri tejto jeho činnosti vidieť zásah správneho orgánu, ktorý by bolo možné preskúmať v správnom súdnictve.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a citované ustanovenia krajský súd konštatujúc nedostatok svojej právomoci konanie zastavil s tým, že po právoplatnosti tohto uznesenia bude vec postúpená Krajskej prokuratúre v Trenčíne (§ 18 ods. 1 S. s. p.)...»

Preskúmaním uznesenia krajského súdu ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd v napadnutom konaní postupoval v medziach svojej právomoci a v súlade s príslušnými na vec sa vťahujúcimi právnymi predpismi (Správny súdny poriadok, zákon č. 475/2005 Z. z. a zákon č. 153/2001 Z. z., pozn.). Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia po zhrnutí skutkového stavu veci poukázal na vec sa vťahujúce právne predpisy a ich jednotlivé ustanovenia, pričom tieto interpretoval a aplikoval v súlade s ich obsahom a na ich podklade následne primeraným spôsobom odôvodnil aj výrok svojho rozhodnutia. Podľa názoru ústavného súdu úvahy krajského súdu a z nich plynúce právne závery sú logické, legitímne aj právne akceptovateľné. Ústavný súd preto nemá ústavne relevantný dôvod a ani oprávnenie na to, aby prehodnocoval tieto závery krajského súdu. Krajský súd svoje rozhodnutie tiež akceptovateľným a ústavne udržateľným spôsobom odôvodnil. Ústavný súd preto považuje námietku sťažovateľa týkajúcu sa toho, že krajský súd nevzal do úvahy žiaden z jeho argumentov a žiadnym spôsobom sa s nimi nevysporiadal, za neopodstatnenú, keďže krajský súd po preskúmaní žaloby sťažovateľa, ako aj vyjadrení k nej zistil, že v predmetnej veci existuje nedostatok podmienok konania na to, aby mohol vo veci konať a rozhodnúť. Krajský súd sa preto už nemal dôvod zaoberať vecným posúdením návrhu sťažovateľa.

Pokiaľ sťažovateľ namieta, že krajský súd nezaujal žiadne stanovisko ani k predloženému rozhodnutiu Ezech a Connors proti Spojenému kráľovstvu, ústavný súd poukazuje na to, že uvedené rozhodnutie sa v časti relevantnej pre toto konanie síce týka práva väzňov na právne zastúpenie, avšak nemožno ho aplikovať na prípad sťažovateľa, keďže sťažovateľovi nebolo odňaté právo byť v disciplinárnom konaní zastúpený. Ako z príloh, ktoré sťažovateľ k svojej sťažnosti priložil, vyplýva, sťažovateľ doručil ústavu podanie z 30. októbra 2015, ktorým ústavu dal na vedomie, že vo veci jeho disciplinárneho previnenia ho bude zastupovať právny zástupca, a následne ústavu prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu doručil podanie, ktorým doplnil svoje odvolanie proti

rozhodnutiu ústavu z 3. novembra 2015. Ústav následne o jeho odvolaní rozhodol rozhodnutím z 11. novembra 2015, z ktorého obsahu vyplýva, že odvolací orgán pri konaní a rozhodovaní o odvolaní sťažovateľa vzal do úvahy aj podanie sťažovateľa doručené prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu.

Ústavný súd súhlasí s názorom krajského súdu, že „*dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave na výkon trestu odňatia slobody vykonáva prokurátor (§ 96 zákona č. 475/2005 Z. z., § 4 ods. 1 písm. b/ zákona č. 153/2001 Z. z.)*“, ktorému zákon č. 153/2011 Z. z. na ten účel priznáva dostatok oprávnení na výkon tohto dozoru, a preto považuje za zákonný aj postup krajského súdu v časti, v ktorej krajský súd rozhodol, že po právoplatnosti jeho uznesenia vec postúpi krajskej prokuratúre.

Pokiaľ sťažovateľ odôvodňuje porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1, resp. čl. 36 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že krajský súd o jeho žalobe rozhodol neskôr ako v iných prípadoch napriek tomu, že jeho vec napadla krajskému súd skôr, ústavný uvádza, že uvedené samo osebe nezakladá porušenia žiadneho zo sťažovateľom označených práv.

Vo vzťahu k námietkam sťažovateľa, ktoré spočívali v jeho nesúhlase s vysloveným právnym názorom krajského súdu vo vzťahu k zákonu č. 475/2005 Z. z., ako aj s tým, ako krajský súd interpretoval pojem „orgán verejnej správy“, ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na nejednotnosť názorov všeobecných (správnych súdov) na tieto otázky, úlohou ústavného súdu však nie je zjednocovať právne názory všeobecných súdov (I. ÚS 199/07, II. ÚS 273/08, IV. ÚS 331/09, IV. ÚS 353/09); v konkrétnych prípadoch posudzuje ústavný súd len ich ústavnú akceptovateľnosť. V danom prípade podľa názoru ústavného súdu právny názor krajského súdu v týchto otázkach nemohol ovplyvniť skutočnosť, že krajský súd nebol oprávnený vo veci konať.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že jednou z možností, pre ktoré môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť sťažovateľa už pri predbežnom prerokovaní, je jej zjavná neopodstatnenosť. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu je sťažnosť zjavne

neopodstatnená vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že medzi namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a postupom krajského súdu v napadnutom konaní nie je príčinná súvislosť, ktorá by mala za následok porušenie sťažovateľom označených práv, a preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 2, čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy, čl. 36 ods. 2, čl. 37 ods. 2 a 3 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ svoju argumentáciu o porušení základných práv podľa čl. 46 ods. 2, čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy, čl. 36 ods. 2 a čl. 37 ods. 2 a 3 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru odvodzuje od namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže však ústavný súd konštatoval, že v danom prípade nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy,

resp. čl. 36 ods. 1 listiny, ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohlo dôjsť v takomto prípade ani k porušeniu ostatných sťažovateľom označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru.

Vzhľadom na uvedené preto ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

3. K namietanému porušeniu čl. 1 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu v napadnutom konaní

Vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu čl. 1 ods. 1 ústavy ústavný súd poukazuje na to, že čl. 1 ods. 1 ústavy patrí medzi základné interpretačné pravidlá tvorby a aplikácie právneho poriadku Slovenskej republiky vyjadrujúce princíp právneho štátu. Tieto základné, resp. všeobecné pravidlá a zásady nemajú charakter samostatne uplatňovaného práva. Ich porušenie možno namietat' len súčasne s ochranou konkrétnych základných práv a slobôd zaručených ústavou (resp. medzinárodnou zmluvou). Keďže v posudzovanej veci nebolo zistené porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy, čl. 36 ods. 1 a 2 a čl. 37 ods. 2 a 3 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. c) dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní, nemohlo dôjsť ani k porušeniu tohto základného interpretačného, resp. aplikačného pravidla. Sťažnosť sťažovateľa preto aj v tejto jej časti ústavný súd odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa obsiahnutými v petite jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. júla 2017